Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.

Birourile de anuncĭurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.

Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administrațiune, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 13. Brașovŭ, Lunĭ-Marțĭ, 19 (31) Ianuarie 1893.

Autonomia catolică ungurescă
și
Biserica română gr.-unită.

I.

De când s'a încercatŭ br. Eötvös, fostulŭ ministru de instrucțiune publică, sĕ întroducă reforma organisațiunei administrative în biserica catolică a Ungariei, sub măgulitorulŭ titlu de *„autonomiă catolică“*, se împlinesce aprópe unŭ cvartŭ de secolŭ.

Acțiunea a fostŭ începută în 1869 și s'a terminatŭ în 1871, scimŭ, că fără de resultatŭ, din causă, că episcopatulŭ latinŭ alŭ Ungariei a fostŭ contrarŭ operatului compilatŭ de adunanța constituantă pentru autonomiă, ér Majestatea Sa, ca patronulŭ suĭ premŭ alŭ bisericei catolice, nici că a sancționatŭ acelŭ operatŭ.

In decursŭ de 21 de anĭ, aura favorabilă politicei moderne, și rassei predomnitóre, a schimbatŭ vederile și convingerile singuratecilorŭ, a factorilorŭ publicĭ și a cercurilorŭ decidĕtóre, de unde politica militantă „a finei secolului“ crede, că va fi posibilŭ acuma, ce nu s'a pututŭ în 1871.

Contele Csáky, ministrulŭ cultelorŭ, se vede a fi unŭ puiu de leu în curagiulŭ acțiunilorŭ sale politice. Mai ântêiu a începutŭ sĕ deslege saculŭ celŭ cu gráunțe alŭ Congruei, apoi se puse sĕ-lŭ scótă din țițînĭ pe primatele dela Strigoniu și sĕ-lŭ aducă în vîrtegiulŭ fluctuațiunilorŭ politice la Budapesta, dér de-ocamdată se îndestuli cu vicariatulŭ; în urmă veni cu tunulŭ celŭ mare alŭ căsĕtoriei civile. Se póte, că are în reservă, deși nu pentru elŭ, dér pentru următorulŭ sĕu, secularisarea averilorŭ. încă scăpate de ghiarele jidovescĭ.

Hic Rhodus, hic salta, pentru episcopatulŭ catolicŭ; decĭ elŭ cugetă: mai bine facemŭ congruă și autonomiă, decâtŭ căsĕtoriă civilă, căcĭ la acésta nu ne dă permisiune Roma... Guvernulŭ, împinsŭ de șovinismŭ, ḑice: primescŭ, căcĭ am lipsă sĕ îndesŭ pe Românii și Rutenii gr. cat. în autonomiă, și ĕstŭ modŭ sĕ consolidezŭ unitatea biterícei catolice maghiare, prin carea capĕtă puterĭ „idea de statŭ“; decĭ eu mĕ retragŭ cu căsĕtoria civilă pentru unŭ timpŭ nedeterminatŭ.

Mai credŭ șoviniștii: că vĕḑêndŭ preoțimea română și rutêná gr. cat, că are plată fixă de 500—600 fl. garantată de „străluciulŭ corŭ episcopescŭ latinŭ“, va merge orbișŭ în congresulŭ autonomiei Pestane, pentru ca sĕ susțină grația beneficiilorŭ dobêndite.

Noi Românii avemŭ semne destule pentru ca sĕ credemŭ și sĕ ne tememŭ, că timpulŭ presentŭ pórtă în uterulŭ sĕu embrionulŭ fĕtului mai susŭ indicatŭ. Mărturiă ne este spre acésta trecutulŭ, căruia *„meminisse jubavit“*. Scopulŭ scrisórei mele presente este, ca sĕ facŭ oglinda acelui trecutŭ.

Românii gr. unițĭ, iubitorĭ de independința bisericei lorŭ, au simțitŭ o durere sufletéscă în 1869, vĕḑêndŭ, că Episcopii: Oradei marĭ (Iosifŭ Pap Szilagyi), și alŭ Lugoșului (Al. Dobra), deși în buna lorŭ credință, au dispusŭ tóte pregătirile pentru alegerea deputațilorŭ bisericescĭ și mirenĭ la constituanta autonomică din Budapesta.

In diecesa oradană, cu tóte opintirile sĕ fiă aleșĭ despre carĭ se scia, că vorŭ intra în acea adunanță, s'au alesŭ deputațĭ mirenĭ: *Ales. Romanŭ, Ioanŭ Cucŭ*, oblegațĭ dietalĭ, și *Ios. Romanŭ*, advocatŭ în Oradea; ér în diecesa Lugoșului: *Aloise Vladŭ, Ioanŭ Maiorŭ* și *Iul. Bardoși*. Dintre toțĭ, numai I. Cucŭ, nepotulŭ episcopului Szilágyi, a intratŭ; ér ceilalțĭ nicĭ unulŭ, ba d-lŭ Maiorŭ și-a depusŭ mandatulŭ.

Decĭ diecesele gr.-unite oradană și Lugoșană au fostŭ representate în acelŭ congresŭ pregătitorŭ prin doi episcopĭ, doi deputațĭ eclesiasticĭ, (din Orade actualulŭ episcopŭ alŭ Gherlei Ioanŭ Szabo) și unŭ deputatŭ mirénŭ.

Regulamentulŭ provisoriu, sancționatŭ de Majestatea Sa monarchulŭ, în textulŭ sĕu originalŭ maghiarŭ, are titlulŭ următorŭ: „**a magyarországi rom. cath.** *vegyes egyház tonácsok megalakitását előkészitő gyűlésre*“, éră punctulŭ I, are cuprinsulŭ următorŭ: „Ezen előkészitő gyűlésnek feladata leend rendszeres választási módot kidolgozni, melyszerint *a rom. cath. egyház egyetemenek szervező gyűlekezete* egybehivatsék.“

Nu numai din aceste cuvinte clare, ci și din totŭ spiritulŭ regulamentului, ba și din lucrările premerse era evidentŭ, că tótă mișcarea se făcuse numai pentru catolicii de ritŭ latinŭ, și nu și pentru gr. cat.

Adunându-se congresulŭ *ad hoc* în luna Oct. 1869, a delegatŭ o comisiune de 18 membri, carea sĕ pregătéscă noulŭ regulamentŭ pentru alegerile la adunanța autonomică; în § 1 alŭ acestui operatŭ stau următórele: „**a magyar cath. egyház** *autonomiáját szervező gyűlés egyházi és világi tagokból áll*“ etc.

In regulamentulŭ provisoriu, precum vĕḑurămŭ mai susŭ, era vorba de *„magyar országi rom. cath. egyház“*; în regulamentulŭ prelucratŭ de congresulŭ *ad hoc* deja găsimŭ *„magyar cath egyház“*, adecă biserică catolică maghiară, fără diferență de ritŭ; va sĕ ḑică óla în carea suntŭ aruncațĭ și Românii și Rușii gr. unițĭ, pentru ca sĕ aibă caracterŭ maghiarŭ. Congresele întrunite ale luteranilorŭ Slovacĭ cu Calvinii maghiarĭ, ni suntŭ prechiară oglindă a iubirei și păcei, ce domnescŭ în astfelŭ de amestecăturĭ și ce scopurĭ se gonescŭ în ele.

Ce activitate au desfășuratŭ în acea adunanță doi episcopĭ, doi delegațĭ bisericescĭ și unulŭ mireanŭ din partea Românilorŭ gr. unițĭ, nu scimŭ, urmările însĕ ni arată, că în buna lorŭ credință n'au cumpănitŭ nicĭ însemnătatea cuvintelorŭ textualĭ, nicĭ ponderositatea schimbărilorŭ, ce vorŭ urma prin acelea în disciplina și administrațiunea bisericei române gr. unite.

Destulŭ, că în véra anului 1870 s'au făcutŭ alegerile pentru adunanța autonomică, la carea deja era chiămată și archidiecesa, și tóte diecesele gr. unite române; adecă *„în bunulŭ comunŭ alŭ catolicilorŭ“*, cum se ḑicea pe atuncĭ, s'a îndesatŭ și archidiecesa și diecesa Gherlei,—deși în conferințele și adunanțele premergĕtóre, pe cum vĕḑurămŭ, n'au fostŭ representate; din tóte însĕ numai diecesa Oradană a alesŭ, și anume de deputatŭ bisericescŭ pe *Iustinŭ Popfiu*, de mirenĭ: pe *Ios. Romanŭ* și *Ios. Vulcanŭ*.

Adunanța a fostŭ conchiămată de primatele Simor pe la finea lunei Octomvre 1870; Dobra, Episcopulŭ Lugoșului, murise, éră nou numitulŭ Episcopŭ Olteanu, încă nu era confirmatŭ și hirotonitŭ, decĭ în congresulŭ autonomicŭ intrase singurŭ singurelŭ Episcopulŭ Oradei *Pap Szilágyi*, căcĭ deputații diecesanĭ întrunițĭ la Budapesta deciseră în unanimitate a nu intra și participa în acea adunanță autonomică, ci sĕ dée o declarațiune motivândŭ neîntrarea lorŭ; spre acestŭ scopŭ a trebuitŭ sĕ intre unulŭ *ad hoc*, adecă ca sĕ presinte în scrisŭ declarațiunea. Ios. Romanŭ a primitŭ redactarea declarațiunei, éră Iust. Popfiu, ca oratorŭ cunoscutŭ, a primitŭ intrarea *ad hoc* în adunanță.

Verificarea lui Popfiu, în urma referadei deputatului mirénŭ Vir-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Numele din botezŭ

ale locuitorilorŭ nemaghiarĭ conscrise, traduse și criticate în Academia de sciințe a Ungariei.

In ședința generală a un-spreḑecea din 19 Decemvre 1892, s'a pertractatŭ o cestiune etnografică, care credemŭ, că trebue sĕ intereseze pe toțĭ locuitorii *nemaghiarĭ* din tóte țĕrile așa numite ale corónei ungurescĭ. Adecă ministeriulŭ cultelorŭ și alŭ instrucțiunei publice trimisese Academiei unŭ catalogŭ de nume proprii (kereszt nevek) usitate la popórele *nemaghiare* mai multŭ decâtŭ altele, spre a-le *traduce* și a-le supune la o *critică*.*) Academia în una din ședințele sale plenarie de mai înainte însărcinase cu acea lucrare pe secțiunea sa I, adecă pe cea filologică și de artele frumóse. Acea secțiune a încreḑutŭ acea lucrare la o comisiune de trei în persónele membrilorŭ *Georgie Ioanovics, Emil P. Tewresk* și *Oscar Asboth*. Operatulŭ comisiunei, presentatŭ findŭ în 19 Decemvre, Academia l'a înaintatŭ la ministeriulŭ cultelorŭ și alŭ instrucțiunei publice, care-i ceruse opiniunea ei.

Nu se cere nicĭ de cum vreunŭ spiritŭ profeticŭ, pentru ca sĕ prevĕdă cineva scopulŭ și planulŭ, ce urmăresce ministeriulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică cu acéstă întreprindere a sa. Pe câtŭ ne aducemŭ aminte din celŭ mai deaprópe trecutŭ, o făcuse anume aicĭ în Transilvania baronulŭ *Dionisie Banffi* în comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca prin functionarii din acea prefectură a sa, după care l'au imitatŭ și alții în alte comitate. Urmările ne suntŭ cunoscute în parte mare: confusiune înfricoșată în o mulțime de acte publice, procese fórte periculóse în cause de hereditate și în alte multe, în care e cestiunea de *Meum* vel *Tuum;* confusiune babilonică la numĕrare de popóre în fiă-care ḑece anĭ séu în terminĭ mai scurțĭ; liste electoralĭ încurcate până la scandalŭ; catalóge de asentare pentru întregirea armatei și alte multe neajunsurĭ, carĭ taiă afundŭ în drepturĭ personalĭ, familiarĭ și realĭ.

De când popórele Europei și mai multe ale Asiei au adoptatŭ Christianismulŭ în loculŭ idololatriei, preoțimea christiană a introdusŭ și óreșĭ-cum sancționatŭ în Baptismulŭ o mulțime de nume proprii din testamentulŭ vechiu și din celŭ nou, adecă nume imprumutate dela Evrei, dela Elinĭ și Romanĭ, însĕ mai totŭ nume de acelea, carĭ începêndŭ dela Adam și Eva au fostŭ proprii așa numițilorŭ patriarchĭ, judecătorĭ, preoțĭ, profețĭ, une-orĭ regĭ din testamentulŭ vechiu, éră din celŭ nou nume de apostolĭ, discipulĭ, martirĭ, sânțĭ părințĭ, marĭ apĕrătorĭ ai evangeliei luĭ *Isusŭ Christosŭ*, bărbațĭ și femeĭ cu renume lăudatŭ și gloriosŭ în lumea christiană. Nume de acestea proprii de baptismŭ, s'au conservatŭ în cărțile sacre, în sinaxare, în istoria eclesiastică, — cu ḑecile de mii, din carĭ christianii își potŭ alege după cum le convine.

La numele proprii luate din scripturile sacre se adaugă multe nume conservate de către anumite popóră ca individualități naționale, precum suntŭ cele ale Germanilorŭ, ale Slavilorŭ, unele și ale Francesilorŭ.

Sĕ încerce orĭ cine a traduce în limba maghiară fiă și numai puținele nume din baptismŭ, câte se află împărțite pe cele 365 de ḑile ale anului în ambele Călin-

*) ...... leforditás és főlülbirálás végett. Akadémiai Értesitő IV kötet I füzet 1893 jánuar I-én.

gilŭ Szilágyi, fŭ primită de locŭ şi fiindŭ chiămatŭ intră în şedinţa din 3 Noemvre 1870 la 4 óre p. m., unde fŭ primitŭ de deputaţii adunanţei *cu feţe vesele şi cu strigăte de „éljen“*, éră deputaţii mireni Ios Romanŭ şi Ios. Vulcanŭ priveau acéstă scenă din galeria edificiului adunanţei. Urcându-se d-lŭ Popfiu la tribună, se făcŭ o tăcere adâncă, şi cum înainta cu discursulŭ sĕu, se posomorau feţele; după discursŭ urmă cetirea declaraţiunei presintate, carea terminându-se, preşedintele Simor ḑise: sĕ se dea unei comisiunĭ spre studiare, că óre celea cuprinse în ea suntŭ lucrurĭ realĭ, *séu numai visurĭ.*

Popfiu după acésta a părăsitŭ şedinţa; éră în 9 Noemvre toţĭ trei deputaţii oradanĭ se presentară la ministrulŭ cultelorŭ B. Eötvös, înmănuându-i declaraţiunea, cu rugarea, ca sĕ părtinéscă conchiămarea congresului mitropoliei gr. unite; primindŭ ministrulŭ declaraţiunea, întrebă: *„hat mi ez? protest?* (ce e acésta? protestŭ?) la ce 'i se rĕspunse, că nu e protestŭ, ci declaraţiune. Cu aceste, deputaţii oradanĭ părăsiră Budapesta şi dispuseră tipărirea declaraţiunei şi discursului lui Popfiu, din carĭ vĕ acludŭ aci unŭ esemplarŭ pentru publicare, sĕ védă şi generaţiunea cea nouă, ce s'a întêmplatŭ înainte de asta cu 22 de anĭ.

Autonomia catolică unguréscă şi bisericei română gr.-unită. Sub acestŭ titlu amŭ începutŭ aḑĭ cu publicarea unui ciclu de articulĭ, datoritŭ valorosului nostru amicŭ, domnului *Iosifŭ Romanŭ* din Budapesta, care în acéstă mare cestiune, e unulŭ dintre cei mai competenţĭ bărbaţĭ ai noştri întru a ne da lămuririle dorite. Articulii d-sale vorŭ revĕrsa o deplină lumină asupra uneltirilorŭ, ce încă din timpurĭ vechĭ se urzescŭ în contra bisericei române unite prin regularea aşa ḑisei congrue şi autonomii catolice, — uneltirĭ, pentru carĭ esprimându ne îngrijirea, „Unirea“ dela Blaşiu vrea sĕ ne ia peste picior şi-şĭ face bătae de jocŭ. In numĕrulŭ sĕu mai nou dela 28 Ianuarie, acéstă fóiă degenerézá până întru a ne presenta ca pe nisce intriganţĭ rĕutăcioşĭ, carĭ facemŭ ceea ce facemŭ numai *„de frică sĕ nu se îmbogăţéscă cumva clerulŭ nostru din ajutorulŭ catolicilorŭ din Ungaria“.*

Ba ne cerŭ „sĕ le arătămŭ noi înşi-ne mijlócele, cu carĭ s'ar puté îmbunătăţi sórtea clerului nostru *şi fără de concursulŭ catolicilorŭ de ritulŭ latinŭ*“ caci pentru nedumeririle „Gazetei“ — ḑice la altŭ locŭ acéstă fóiă — archiereii românĭ unitĭ *„nu potŭ sĕ rupă în modŭ bruscŭ şi uşuraticŭ orĭ ce legătură cu episcopatulŭ catolicŭ din Ungaria.“*

Va sĕ ḑică *aut aut*: séu le dămŭ mijlóce bune de traiu şi atuncĭ suntŭ cu noi, séu nu le dămŭ, şi atuncĭ se înrolézá sub stégulŭ lui Vaszary—Schlauch şi mergŭ cu catolicii ungurĭ. Altă alternativă, după d-nii dela „Unirea“, nu esistă.

O spunemŭ sincerŭ, că nisce principii atâtŭ de monstruóse şi degenerate, carĭ sĕ pună interesele naţionale ale unei bisericĭ întregĭ îndĕrĕtulŭ îmbunĕtăţirei unei dotaţiunĭ, până acum n'amŭ auḑitŭ accentuându-se din partea vre unui membru alŭ clerului românescŭ. Intrebe tinerii doctorĭ dela „Unirea“ pe părinţii lorŭ şi vorŭ afla, că aceştia au sciutŭ trăi cinstitŭ şi omenitŭ şi „fără de concursulŭ catolicilorŭ de ritŭ latinŭ“; au răbdatŭ, au suferitŭ, dér nicĭ-odată nu s'au vĕḑutŭ îndemnaţĭ de-a recurge la ajutorulŭ inimicilorŭ noştri. Veḑĭ bine, ei n'au prea umblatŭ cu reverenḑĭ *de mĕtase* şi nicĭ n'orŭ fi trăitŭ, póte, tocmai pe unŭ piciorŭ cu doctorii noştri de aḑĭ, veniţĭ dela Roma. Dér nicĭ aceştia n'ar trebui sĕ uite, că cei ce pentru prima dată li-a deschisŭ lorŭ calea spre Roma, nu li-a deschis'o pentru ca sĕ aducă de acolo boerime, ci pentru ca acolo sĕ înveţe a iubi şi a-şĭ apĕra naţiunea şi biserica lorŭ naţională *mai pe susŭ de orĭ ce interese ale dotaţiunei.*

CRONICA POLITICA

— 18 (30) Ianuarie.

In conferenţa **partidei liberale maghiare**, declară ministrulŭ preşedinte, că guvernulŭ susţine intactŭ programulŭ stabilitŭ de elŭ, aprobatŭ şi sprijinitŭ pe faţă de către partidŭ, atâtŭ în punctele privitóre la politica bisericéscă, câtŭ şi în celelalte puncte. Faţă cu membrii aceia, carĭ nu suntŭ de acordŭ cu partea privitóre la politica bisericéscă, guvernulŭ nu află de lipsă, că aceştia, înainte de ce guvernulŭ şi-ar presenta proiectele sale în formă concretă, sĕ pună pentru persóna lorŭ cestiunea de partidŭ. Décă totuşĭ cineva pune cestiunea de partidŭ în privinţa persónei sale, declaraţia guvernului este, că fiă-care punctŭ cardinalŭ din programulŭ guvernului, prin urmare şi partea privitóre la politica bisericéscă, constitue o parte integrantă a programului de guvernare. Ministrulŭ rógă pe membri sĕ nu ţină conferenţe separate, ci decisiunile partidului sĕ se aducă aicĭ. Rógă mai departe partidulŭ sĕ se identifice cu aceste declaraţiunĭ. (Aprobărĭ prelungite şi aplause) E *Latinovicĭ*, declară că nu primesce căsĕtoria civilă şi iese din partidŭ. Toma *Pechy* ţine căsĕtoria civilă de periculósă pentru patriă şi iese din partidŭ. Contele Coloman *Csaky*, contele Carol *Pongracz* nu suntŭ pentru căsĕtoria civilă, dér în celelalte sprijinescŭ guvernulŭ. Contele Ladislau *Szapary* nu primesce căsĕtoria civilă şi iese din partidŭ. Canonicŭlŭ *Todor* aprobă punctulŭ de vedere alŭ guvernului cu escepţia politicei bisericescĭ şi rĕmâne în partidŭ. Contele Stefan *Karoly* aprobă programulŭ în tótă privinţa şi întrébă, décă enunciaţiunea ḑiarului „Nemzet“ interpretézá vederile guvernului. Weckerle rĕspunde negativŭ. Preşedintele enunţă eşirea din partidŭ a celorŭ 3 membri de mai susŭ şi luarea aprópe unanimă spre sciinţă a declaraţiunei ministrului preşedinte.

*

In comisiunea budgetară a **camerei deputaţilorŭ** din Viena din 21 Ian. a. c. n. s'a luatŭ în desbatere posiţiunea „şcólei medii“. Deputatulŭ românŭ *Lupulŭ* a pledatŭ pentru activarea unui gimnasiu inferiorŭ nou în Cernăuţĭ ḑicêndŭ, că acesta ar fi uniculŭ mijlocŭ, care ar puté pune stavilă transvadării actuale dela gimnasiulŭ c. r. din Cernăuţĭ. Adaptările recente întreprinse la edificiulŭ esistentŭ alŭ gimnasiului din Cernăuţĭ de către guvernulŭ c. r. nu vorŭ scădé inconvenientele, ce se manifestézá în privinţa pedagogică şi sanitară. Trecêndŭ la gimnasiulŭ gr. or. din Suceva a descrisŭ starea miserabilă a edificiului acestui institutŭ şi întrébă orĭ de încurêndŭ se póte aştepta ḑidirea unui edificiu nou şi corĕspunḑĕtorŭ cerinţelorŭ. A arĕtatŭ apoi necesitatea activării claselorŭ paralele cu limba de propunere românéscă pentru întregŭ gimnasiulŭ, pentru ca poporulŭ bucovinénŭ sĕ se pótă cultiva în limba sa maternă — cerere a cărei îndreptăţire nu se póte nega — prin care însĕ nu se încércă o strîmbătăţire a învĕţământului limbei germane, deórece necesitatea cunoscinţei limbei germane şi înalta sa misiune culturală este recunoscută de fiă-care Bucovinénŭ, şi în ţéră se pune mare pondŭ pe învĕţarea ei.

SCIRILE ḐILEI.

— 18 (30) Ianuarie.

Incă unŭ procesŭ alŭ d-lui *Dr. Lucaciu* s'a pertractatŭ la 27 Ianuarie n. înaintea tribunalului r. din Sătmar. Procesulŭ a fostŭ intentatŭ încă de estă-veră sub cuvêntŭ de calumniă în contra guvernului şi a autorităţilorŭ sale. După ce recursurile la Tablă şi la Curiă au fostŭ respinse, urmă acum o nouă pertractare. D-lŭ Lucaciu se presentă la acéstă pertractare însoţitŭ de d-lŭ advocatŭ *Iul. Coroianu*, ca apĕrătorŭ. Liberatŭ din închisórea dela Seghedin, d-lui Lucaciu, după unŭ raportŭ telegraficŭ alŭ foilorŭ din Pesta, i-s'a acordatŭ „favorulŭ“ acela „generosŭ“, de-a face călĕtoria dela Seghedinŭ până la Sătmarŭ liberŭ şi neînsoţitŭ de pandurĭ. Incepêndu-se pertractarea, Lucaciu declară în limba maghiară, că în cursulŭ pertractărei voesce sĕ vorbéscă în limba română. Procurorulŭ protestézá şi ḑice, că acésta ar fi o *„demonstraţia şi politisare înaintea tribunalului“* (sic!). Tribunalulŭ s'a retrasŭ şi după o scurtă consultaţiune, a hotărîtŭ „sĕ i permită“ d-lui Lucaciu sĕ se pótă apĕra şi sĕ-şĭ pótă da rĕspunsurile sale în limba română. Lucaciu după acésta îşĭ cerŭ permisia de a se consulta cu apĕrătorulŭ sĕu între patru ochĭ. După acéstă consultare, Lucaciu s'a reîntorsŭ în sală şi a declaratŭ că *„nu voesce sĕ demonstreze (?) în contra limbei de statŭ“(!)* şi „pentru a combate aserţiunile procurorului, *va vorbi unguresce*“. Astfelŭ pertractarea a decursŭ în limba maghiară. D-lŭ Lucaciu fŭ declaratŭ vinovatŭ şi fŭ condamnatŭ la *două lunĭ inchisóre, 50 fl. amendă şi întreţinerea în închisóre.* Tot-odată s'a dispusŭ publicarea sentinţei în „Szatmar megyei Közlöny“ *pe spesele condamnatului* şi aducerea ei la cunoscinţa episcopului. Pertractarea a duratŭ dela 9 óre a. m. până la 5 p. m. Sala a fostŭ îndesuită de publicŭ. Acestea le-amŭ luatŭ după unŭ raportŭ alŭ lui „Egyetértés.

—x—

Pertractarea lăsământului Metropolitului Vancea. Din Blaşiu ni-se comunică, că la 26 şi 27 Ianuarie n. c. s'a ţinutŭ pertractarea ereditară a lăsământului fericitului Metropolitŭ Vancea, sub conducerea binevoitóre a d-lui notarŭ publicŭ din Ocna Sibiiului. Intre legatarĭ şi între Convictulŭ tinerimei române din Blaşiu, ca erede universalŭ, a succesŭ o împăcare deplină, aşa că după ce actele privitóre la acéstă împăciuire vorŭ fi întărite şi din partea tribunalului, interesaţii îşĭ vorŭ puté căpĕta în timpulŭ celŭ mai scurtŭ, părţile de avere testatelorŭ. Ni-se comunică totŭ odată, că din licitarea averei imobile, rĕmasă după rĕposatulŭ Metropolitŭ, s'au dobênditŭ vre-o 44,000 fl. Tóte obiectele s'au licitatŭ cu preţurĭ forte urcate, ba unele chiar esagerate. Bunurile testate pentru scopurĭ de binefacere, încă în cursulŭ acestui anŭ se vorŭ pune în folosinţa scopurilorŭ, pentru carĭ au fostŭ destinate în sensulŭ testamentului.

—x—

Guvernulŭ francesŭ, după cum anunţă ḑiarele de dincolo, a trimisŭ la Bucurescĭ 3 distinşĭ medicĭ francesĭ şi anume pe Monod şi Moure din Parisŭ şi pe d. Albert Boyer din Bordeaux, pentru a studia starea higienică şi organisaţia spitalelorŭ din România.

—x—

Senatulŭ francesŭ, după cum se anunţă din Parisŭ, a adoptatŭ convenţia comercială cu România.

—x—

Direcţiunea generală a serviciului sanitarŭ alŭ României aduce la cunoştinţa publicului, că ministerulŭ de interne, avêndŭ în vedere, că comunicaţiunea între Ungaria şi România este permisă la Vérciorova numai cu calea ferată şi că prin acéstă mĕsură călĕtorii nu potŭ intra pe acolo pe şosea nicĭ în trăsură nicĭ călarĭ séu pe josŭ, a decisŭ, pe basa avisului consiliului sanitarŭ superiorŭ, ca sĕ se permita intrarea în România a călĕtorilorŭ din Ungaria pe la Vérciorova şi pe şosea, cu condiţiune, ca ei sĕ fiă supuşĭ la aceleaşĭ mĕsurĭ ca şi călĕ-

---

dare, în celŭ Iulianŭ şi în celŭ Gregorianŭ; sĕ mai alăture la acelea pe câte au alăturatŭ protestanţii germanĭ la Călindarulŭ Gregorianŭ, ca nume de origine curatŭ germană, care la poporulŭ lorŭ stau în mare onóre şi veneraţiune; sĕ traducă totŭ aşa şi mulţimea numelorŭ proprii curatŭ slave, usitate la Sêrbĭ, Croaţĭ şi Slovenĭ, la Cehĭ şi Slovacĭ, la Polonĭ şi la Rutenĭ, câteva şi la Românĭ. Déră în cele din urmă cu ce scopŭ şi cu ce resultatŭ?

Cunóscemŭ şi noi o mare greutate, pe care întimpinămŭ la alegerea şi folosirea numelorŭ proprii, anume şi la naţiunea nóstră. Din miile de nume christiane şi naţionale indigitate mai susŭ, poporulŭ şi chiar preoţimea au o predilecţiune cu totulŭ esceptională numai pentru câte ḑece, multŭ douĕ-ḑecĭ, despre carĭ unii credŭ, că arŭ fi mai sânte decâtŭ orĭ carĭ altele, alţii că cutare nume arŭ fi împreunate cu norocŭ mare şi érăşĭ alţii pretindŭ, că cutare nume sĕ rĕmână în vecĭ în ţfamiliă până la judecata cea de apoi. Acea identitate de nume produce apoi mulţime de inconveniente, încurcăturĭ, procese, mai vêrtosŭ pe unde nicĭ unŭ functionarŭ nu este românŭ şi nicĭ unulŭ nu scie nimicŭ românesce; numele proprii le schimbă cu cele apelative şi alte absurdităţĭ de acestea.

Sĕ nu fiă cu supărare pentru nimenĭ; credemŭ însĕ, că a sositŭ timpulŭ, décă nu a şi trecutŭ, ca la punerea numelorŭ din baptismŭ sĕ mai rărimŭ pe cele usitate fără nicĭ unŭ cumpĕtŭ; sĕ mai introducemŭ şi nume curatŭ romane, anume de cele scurte, de douĕ séu trei silabe, sonore şi uşóre de pronunţatŭ, de carĭ este plină istoria celorŭ vre-o trei mii de anĭ.

Femeile christiane peste totŭ şi în specie femeile nóstre au cu totŭ dreptulŭ cea mai mare veneraţiune pentru numele *Maria*, Ana, şi alte vre-o trei patru. Ce vomŭ ḑice însĕ în casurĭ, nicĭ-de-cum prea rarĭ, unde dómna casei strigă: Mario! însĕ care Mariă? Douĕ servitóre, bucătărésa, chiar şi fiica d-nei cea mai mare, pe tóte patru le chiamă Maria. In casurĭ de acestea dómna casei séu domnulŭ îşĭ ajută schimbândŭ numele unora, séu folosindu-se de diminutive, ca Măriuţă, Măriórá, Măricuţă, Uţă, Uţică, Ţică. Miţo, Miţi, orĭ schimonosindŭ cu totulŭ: Marişcă, Marişcuţă.

Ioanŭ, Iuonŭ, Iuonaşŭ, Iuonelŭ, Ionelŭ, séu pe grecesce Ienache, Ione, Nache, Năchiţă; Iuonuţŭ, Onu, Onuţŭ, Nuţu, Nicolae, Niculiţă, Nicula, Naie, Cula, Culiţă, Liţă; mai şi pe grecesce: Niculache, Lache şi mai multe alte esemple.

Schimbărĭ de acestea se întêmplă la tóte popórele, şi carĭ cunoscŭ de esemplu limba germană, sciu ce se face din numele Marie, Catharina, Elisabeta, Franz, Friedrich, Iosef (Sepp) şi altele.

Cum voesce Academia maghiară şi cum vre Ministeriulŭ sĕ traducă şi sĕ reguleze voinţa, liberulŭ arbitru, plăcerea, séu décă vĕ mai convine: capriţiulŭ, gustulŭ bunŭ séu rĕu în linia primă alŭ părinţilorŭ şi alŭ popórelorŭ?

Suntŭ destule comune rurale de câte 50—100 familii, în carĭ abia vei afla câte 10—15 nume bărbătescĭ şi femeescĭ, poporaţiunea întrégă este cunoscută numai după acelea câte-va nume. Poporulŭ nostru îşĭ mai ajută spre a distinge pe unii de alţii cu câte unŭ supranume séu nume comicŭ, de rîsŭ, batjocură, care devine forte adesea connune (*nomen apellativum*.)

Este apoi şi unŭ altŭ mijlocŭ, de provenienţă cum se pare orientală, străvechiu milenariu, venerabilŭ, adaugerea la numele propriu încă şi numele tatălui, alŭ

torii carĭ intră în ţéră pe la acelŭ punctŭ cu calea ferată, adecă la revisia sanitară a călĕtorilorŭ şi desinfectarea rufelorŭ murdare ale acelorŭ călĕtorĭ.

—x—

Domnişóra Agata Bârsescu, celebra artistă română, care a jucatŭ pe scena Burg teatrului din Viena, a fostŭ angajată la teatrulŭ curţii din Berlinŭ.

—x—

Unŭ dicţionarŭ franceso-românŭ. Ministrulŭ cultelorŭ şi instrucţiunei publice din România a convenitŭ cu d. profesorŭ Bonifaciu Florescu pentru redactarea unui dicţionarŭ franco-românŭ. D. Florescu se obligă a preda treptatŭ întregŭ manuscriptulŭ dicţionarului până la 1 Iulie 1893, aşa că imprimarea sĕ pótă începe celŭ puţinŭ la 1 Aprilie 1893.

—x—

Candidatura ministrului Hieronymi Partida liberală a cercului electoralŭ alŭ Clujului a hotărîtŭ sĕ susţină candidatura pentru dietă ministrului Hieronymi.

—x—

Balurile „Societăţei Pressei“ din Bucurescĭ. Pentru mărirea fondului sĕu „Societatea Pressei“ a hotărîtŭ sĕ dea anulŭ acesta două balurĭ: Unulŭ mascatŭ în ḑiua de 1 Februarie şi marele balŭ anualŭ deschisŭ pe la sfârşitulŭ aceleiaşĭ lunĭ. Unŭ programŭ specialŭ, detailatŭ, cuprinḑĕndŭ tóte petrecerile, tóte inovaţiile şi tóte originalităţile va apare cu o sĕptămână mai înainte de darea balului.

—x—

Lupii Se vesteşte din Tikvin, oraşŭ în guvernămĕntulŭ Novgorod în Rusia: De mai multă vreme oraşulŭ nostru e aşa ḑicĕndŭ blocatŭ de haite imense de lupĭ, carĭ împingŭ cutezarea până a intra în oraşŭ şi a sfâşia capre, oi şi une-orĭ chiar şi copii. Nicĭ unŭ locuitorŭ din Tikvin nu mai ese din casă de câtŭ înarmatŭ până în dinţĭ. Guvernămĕntulŭ imperialŭ a poruncitŭ ca unŭ batalionŭ de infanterie, o sotnie de cazacĭ şi 300 de vênătorĭ sĕ organiseze o vênătóre monstră pentru stârpirea acestorŭ fiare— Ḑiarele din Prusia orientală vestescŭ, că unŭ tênĕrŭ pictorŭ polonesŭ, Wierzwinski, făcêndŭ o plimbare călare prin împrejurimile oraşului Bielstock a fostŭ atacatŭ de o haită de lupĭ; calulŭ şi călăreţulŭ au fostŭ sfâşiaţĭ şi mâncaţĭ.

—x—

Cununie. Cetimŭ în „Gazeta Bucovinei“: Marţĭ la 24 Ianuarie a. c. n. s'a serbatŭ în capela Metropolitană din Cernăuţĭ cununia gentilei d-şóre Margareta de Seracin, fiica generalului de divisie Teodorŭ cav. de Seracin cu d-lŭ baronŭ C. de Lütkendorf, căpitanŭ în statulŭ majorŭ. Nuni marĭ au fostŭ archimandritulŭ Emanuelŭ Ciuntiuleac din Suceava şi d-na Eugenia Olga Morariu. Cununia a fostŭ sĕvârşită de către exarchulŭ d-lŭ I Procopovicĭ cu asistenţa de preoţĭ, şi a fostŭ presentă mai tótă inteligenţa din Cernăuţĭ. După cununie s'a servitŭ dejunulŭ — fiindŭ familia generalului Seracin ca óspeţĭ la d-lŭ şi d-na secretare Morariu — în biblioteca reşedinţei, la care au luatŭ parte 40 de persóne între care Eminenţa Sa I. P. S. S. Metropolitulŭ Silvestru, d lŭ şi d-na generalŭ Mayer Marnegg, con. guvernŭ şi alţi inalţi óspeţĭ.

Budapesta, 15 (27) Ianuarie 1893

(Coresp. particulară a „Gaz. Trans.“)

„Cerşitorii puşĭ călare batŭ calulŭ de mórte“.— Aşa se nimerescŭ de bine cuvintele acestea ale lui Schakespeare la patria nóstră, încâtŭ ai crede, că în modŭ profeticŭ, când le-a scrisŭ, i a avutŭ în vedere pe îngâmfaţii noştri guvernanţĭ. Căcĭ góna, carea aceştia în dulce frăţ etate cu perciunaţii o înteţescŭ în contra naţionalităţilorŭ, nu este decâtŭ góna cerşitorilorŭ puşĭ călare, carĭ în alergarea lorŭ după ilusoria idee de statŭ omogenŭ, maghiarŭ, se sparie de tropotulŭ cailorŭ proprii. Fiindŭ în astfelŭ de stare şovinismulŭ întregŭ în frunte cu pressa jidano-maghiară, aiuréză minciunĭ tendenţióse.

Aşa „Pesti Naplo“ sub titlulŭ „az oláh liga Budapesten“ şi cu elŭ întrégă sinagoga jurnalisticei din capitală, din seninŭ au scornitŭ, că aci se află *o ligă secretă*, carea numĕră 80 membri (se înţelege studenţĭ românĭ); spune, că dela 1888 esistă o societate, „Petru Maiorŭ“, ai cărei membri suntŭ Românĭ şi Slovacĭ.

A afirma, că aci esistă o ligă şi încă *secretă*, este o minciună totŭ aşa de grosolană, ca şi a scrie, că Societatea „Petru Maiorŭ“, carea în trecutulŭ ei are 30 de anĭ, esistă numai de 4 anĭ, şi că membrii ei suntŭ şi Slovacĭ. Asemenea espectorărĭ vĕdescŭ ascunsulŭ scopŭ alŭ pressei jidano-maghiare, prin care voescŭ sĕ acuse Liga, pe Românĭ şi totŭ ce e românescŭ, ca pe nisce elemente turburătóre.

Nisuinţa acésta a lorŭ însĕ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ îi demascbiéză pe ei, ca pe nisce turburătorĭ ai păcei, atâtŭ de necesară patriei; îi invederéză de ómenĭ ignoranţĭ potenţaţĭ. Şi ignoranţĭ suntŭ, când vorbescŭ despre o *ligă secretă*, când acésta e cunoscută în tótă lumea cultă, nu ca o instituţiune secretă, ci ca o societate cu scopurĭ nobile de a promova cultura şi de a aduce la unitate cultura tuturorŭ Românilorŭ. După scopulŭ, ce liga română ilŭ urmăresce, totŭ omulŭ cuminte póte sĕ vadă câtŭ de rĕu voitóre şi în acelaşĭ timpŭ ridiculósă póte fi afirmaţiunea, că liga ar avé nevoe sĕ fiă *secretă*. Câtŭ de barocă póte fi aserţiunea de „ligă secretă“, se invederéză chiar şi din faptulŭ, că aprópe în tóte statele din Europa îşĭ are liga despărţĕminte.

Décă amŭ sta sĕ facemŭ o comparaţiune între liga română şi societăţile lorŭ, ca „Magyar egyesulet“, „Kulturegylet“, amŭ puté esclama cu scriptura: amare prăpastiă e între *aceia şi voi.*

Aşĭ abusa de titlulŭ de corespondenţă, décă aşĭ căuta sĕ facŭ o asemĕnare între ligă şi societăţile amintite maghiare. Unŭ lucru însĕ deocamdată ilŭ constatŭ şi anume: pe când liga scopurile sale caută sĕ şi le ajungă prin căi morale, pe atuncĭ la „Magyar egyesület“ se întrebuinţéză presiunea. Dovadă despre acésta suntŭ *o mulţime de notarĭ dela sate, carĭ au fostŭ constrânşĭ în virtutea oficiului lorŭ sĕ se facă membri.* Cu Dumneḑeu înainte; bată-şĭ calulŭ până lorŭ omorî. Noi ne cunóscemŭ datoriile nóstre, ér lumea astăḑĭ ii cunósce pe e şi scrisurile lorŭ fără mustrare le póte pune în rêndulŭ snóvelorŭ. Lumea cultă astăḑĭ nu se va surprinde nicĭ atuncĭ când ar ceti în foile lorŭ, că noi Românii suntemŭ autorii spirituali ai atentatelorŭ din Parisŭ şi că toţĭ suntemŭ nisce carbonarĭ din banda lui Ravachol, căcĭ scrisurilorŭ lorŭ soiu câtŭ creḑământŭ sĕ le dea.

*

Dér acum şi alt-ceva. *Se împlinescŭ in 31 Ianuarie treiḑecĭ de anĭ, de când d-lu Alexandru Romanŭ a ocupatŭ prin decretŭ imperialu catedra de limba română la universitatea din Budapesta.* Din incidentulŭ acesta, tinerimea universitară română *(nu societatea „Petru Maiorŭ“şi împreună cu Slovacĭ* după cum au spusŭ foile jidano maghiare*)* va aranja unele festivităţĭ, intre altele în 11 Februarie şi unŭ banchetŭ. Meritele Venerabilului profesorŭ se estindŭ în tóte direcţiunile. Ca profesorŭ a dusŭ o vieţă frumósă pe o carieră spinósă; munca lui ni-a fostŭ încununată cu róde bogate. De aceea întréga Românime va întêmpina cu entusiasmŭ intenţiunea junimei academice pestane.

Cu altă ocasiune Vĕ voi comunica mai pe largŭ despre vieţa d-lui prof. Alexandru Romanŭ.

— r. —

Crisa în Francia.

In ḑiarulŭ „Figaro“ pledéză deputatulŭ Delafosse pentru ideia, că numai unŭ soldatŭ póte restaura afacerile republicei Cu durere constată dênsulŭ, care aparţinuse mai înainte grupului bonapartistŭ, dér de curêndŭ a recunoscutŭ *status quo*. că nicĭ regatulŭ nicĭ imperiulŭ n'ar fi pututŭ ţiné pieptŭ cu valurile marĭ ale scandalului Panama.

Republica este impersonală — ḑice Delafosse — şi d-lŭ Carnot rĕmâne mutŭ în turnulŭ sĕu cu picióre de fildeşŭ. Cum se vorŭ fini dér tóte aceste? „Scandalulŭ îşĭ are partea lui aversă şi pericululŭ sĕu. Partea aversă este desconsiderarea, ce o întîmpinămŭ în străinătate. Adversarii noştri ne tractéză cu o compătimire ofensătóre şi amicii noştri îşĭ acoperŭ ochii. Pericululŭ zace în suspiciunea, care plutesce asupra puterilorŭ publice, o face fără apărare şi totdeodată o dejosesce. Nu sciu, că óre Cornelius Herz, după cum se susţine, a fostŭ unŭ agentŭ alŭ triplei alianţe. Acesta o sciu însĕ, că celŭ mai crâncenŭ agentŭ destructivŭ, care ar fi fostŭ subvenţionatŭ de duşmanii noştri cei mai acerbĭ, n'ar fi pututŭ face pentru naţiune unŭ lucru mai înfricoşatŭ şi mai funestŭ, ca acesta.“

„Acestŭ bărbatŭ a ucisŭ la noi puterea guvernului. Ce e dreptŭ mai suntŭ ómenĭ, carĭ represintă miniştrii şi sub ei suntŭ funcţionarĭ, carĭ umplu cadrele administraţiunei. Ei posedŭ titlulŭ, dér nu posedŭ auctoritatea. Poporulŭ nu-i cunósce şi când ora va suna, înzadarŭ se vorŭ încerca a se pune în fruntea lui; nu-i va asculta nimenea.“

Ce ar fi în casulŭ unui rĕsboiu? se întrébă Delafosse. „Mai înainte de a merge înaintea inimicului, ar trebui ca în fiăcare inimă sĕ se restaureze încrederea şi la acésta nu esistă altŭ mijlocŭ, decâtŭ sĕ eschidemŭ totŭ ce vine dela parlamentŭ şi sĕ ne încredemŭ în ocrotirea unui soldatŭ. Décă s'ar întreba Francia, atuncĭ 9 din 10 cetăţenĭ arŭ fi pentru ideia acésta, căcĭ numai astfelŭ vomŭ fi salvaţĭ. Armata este unica instituţiune, care a rĕmasŭ încă intactă, credinţa şi onórea militară este unică în contra căreia n'a păşitŭ nicĭ unŭ defăimătorŭ.“

„Francia — încheiă numitulŭ deputatŭ — e bolnavă de bóla parlamentarismului. Pentru ca sĕ trăiéscă, trebue sĕ i-se prescrie: ferŭ!“

ULTIME SCIRĬ.

Blaşiu, 27 Ianuarie. *Ministrulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune publică prin hârtia sa de dto 17 Ianuarie n. c. a notificatŭ Capitulului Metropolitanŭ din Blaşiu, că* **alegerea de Metropolitŭ s'a fixatŭ pe ḑiua de 16 Aprilie st n. 1893.**

Totodată ministrulŭ face cunoscutŭ, că Maiestatea Sa prin preaînalta hotărîre de dto 4 Ianuarie a numitŭ comisarĭ reg. la sinodulŭ electoralŭ pe *Episcopulŭ gr. cat. Mihailŭ Pavelŭ* dela Oradea-mare şi pe *baronulŭ Josika Samu.* preşedintele consiliului de direcţiune alŭ statului catolicŭ transilvanŭ.

Bucurescĭ, 17 Ianuarie. D. Tache Ionescu, ministrulŭ cultelorŭ şi insrucţiunii publice, a însărcinatŭ pe d-lŭ Al. Odobescu, membru alŭ Academiei, sĕ organiseze ceremonia celorŭ 32 căsĕtorii ce se vorŭ celebra cu prilejulŭ sosirei AA. LL. RR. Principelui Ferdinandŭ şi Principesei Maria. In primulŭ rêndŭ, s'a alesŭ pentru aceste ceremonii biserica sf. Spiridonŭ ca fiindŭ cea mai spaţiósă şi în acelaşŭ timpŭ cea mai frumósă din Capitală. Intr'ênsa se vorŭ aşeḑa, ca sĕ formeze o elipsă, 32 mese în jurulŭ cărora se va cânta: Isaia dănţuesce. In faţa altarului va fi ridicată o estradă, de pe care va oficia I. P. S. S. Mitropolitulŭ Primatŭ; de pe acéstă estradă AA. LL. RR. Principele şi Principesa, Naşii, vorŭ puté privi tótă ceremonia. La drépta estradei va fi tronulŭ regalŭ. In curte se vorŭ aşeḑa 32 braḑĭ, înalţĭ de câte 3 metri; ei vorŭ fi luaţĭ de fiă-care pĕreche la eşirea lorŭ din biserică. Fiă-care pĕreche va lua apoi locŭ în câte unŭ carŭ trasŭ de 4 boi albĭ ale cărorŭ córne vorŭ fi poleite. Cortegiulŭ se va duce dela biserica sf. Spiridonŭ la Ateneulŭ Românŭ, unde se va servi unŭ ospĕţŭ tinerilorŭ căsĕtoriţĭ. Alteţele Lorŭ Regale vorŭ presidă acestŭ ospĕţŭ. Fiă-care pĕreche va primi câte o pungă de catifea roşiă cu monograma Alteţelorŭ Lorŭ Regale şi carĭ vorŭ conţine câte 25 polĭ, precum şi câte unŭ portretŭ alŭ principelui şi principesei României. Cu decorarea bisericei a fostŭ însărcinatŭ d. Negrescu, architectulŭ ministerului instrucţiei.

DIVERSE.

Chelneriţe moderne. Unŭ industriaşŭ din Chardenagor a avutŭ idea într'adevĕrŭ genială de a fonda o berărie unde consumatoriĭ suntŭ serviţĭ de vre o treiḑecĭ de maimuţe îmbrăcate ca odalisce. Sĕ 'şĭ procure trei-ḑecĭ de maimuţe de genulŭ femeescŭ, provenindŭ din pădurile Africei centrale, fŭ lucrulŭ celŭ mai uşorŭ din lume, sĕ le înveţe sĕ facă pe chelnăriţele, érăşĭ nu fŭ lucru tocmai greu, dér sĕ le desveţe de a bea bere, cafea, rachiurĭ şi alte bĕuturĭ, fŭ lucrulŭ celŭ mai greu din lume. Şi încă sĕrmanele odalisce, suntŭ silite sĕ rabde tóte glumele galante ale cavalerilorŭ ce frecventează aceea berărie, carĭ facŭ mare hazŭ de săriturile şi urletele furióse ale acestorŭ stăinii chelnăriţe.

Se potrivesce. A: „D-lŭ Tâmpescu e înaltŭ şi puternicŭ şi cu tóte acestea e tare prostŭ“. B: „Acésta nu mĕ pune de locŭ în uimire. In casele înalte totdéuna etagiile de de asupra suntŭ *rĕu mobilate* !“.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**

Rdactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ**

---

moşului, strămoşului, de esemplu cum amŭ ḑice: Georgie alŭ lui Ioanŭ, alŭ lui Vasilie, alŭ lui Simionŭ alŭ lui Crăciunŭ, în locŭ de a ḑice simplu Georgie Ioanŭ.

Cam de opt-ḑecĭ de anĭ încóce s'au făcutŭ în urma unorŭ conspiraţiunĭ de castă mai multe încercărĭ prin şcóle de a schimba nume românescĭ cu altele maghiare, icĭ colea şi cu câte unele nemţescĭ. *Vasilie* (grecesce *Vasileos*, care însemnéză împĕratŭ séu rege) s'a falsificatŭ cu *Lászlo*, care este slavonŭ: *Vlad;* din *Ioanŭ* s'a făcutŭ *János*, din *Georgie — Gyuri*, din *Ştefanŭ—Pista* etc. La unele scălâmbăturĭ de acestea au ajutatŭ şi *servilismulŭ*, séu şi spiritulŭ de *maimuţăriă*, de imitaţiune din vanitate a părinţilorŭ. Intr'aceea masele poporului, sutele de mii de familii românescĭ s'au sciutŭ apĕra până în ḑilele nóstre de nomenclaturĭ împreunate cu scopurĭ de dissoluţiune naţională. Numai în unele ţinuturĭ septemtrionalĭ din acéstă ţéră numele bastarde au pĕtrunsŭ şi la familii românescĭ dela sate

Urmarea este în mai multe casurĭ, că în regiunile românescĭ curate séu preponderante românescĭ, persóne născute din părinţĭ românĭ curaţĭ judecate fiindŭ după numele lorŭ împrumutatŭ dela altŭ poporŭ, suntŭ privite cu óre-şĭ care prepusŭ şi neîncredere.

De-ocamdată fiă de ajunsŭ aceste reflexiunĭ fugitive la planulŭ ministeriului respectivŭ de a supune la o revisiune numele din baptismŭ ale popórelorŭ nemaghiare.

Sibiiu, 28 Ianuariu n. 1893.

Unŭ bĕtrânŭ păţitŭ.

Cursulu pieţeĭ Braşovŭ

din 29 Ianuarie st. n. 1893

Bancnote româneseĭ	Cump.	9 49	Vênd.	9.52
Argintŭ românescŭ	„	9.45	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.58	„	9.62
Lire turcescĭ	„	—.—	„	— —
Seris. fonc. „Albina“ 6%		—.—		—.—
„ „ „ 5%	„	101.—	„	—.—
Imperialĭ	„	101 —	„	102.—
Galbinĭ	„	5.58	„	5.62—
Ruble rusescĭ	„	122.50	„	119.—
Mărcĭ germane		58.80	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 28 Ianuarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.85
Renta de hârtiă 5%	101 75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	123.—
dto argintŭ	102.—
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare [prima emisiune	120 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale-ungare	96 35
Bonurĭ croato-slavone	— —
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	149 75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	142.—
Renta de argintŭ austriacă	98 80
Renta de hârtiă austriacă	98 35
Renta de aurŭ austriacă	116 35
Losurĭ din 1860	148.50
Acţiunile băncei austro-ungare	999 —
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	368 50
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	322 20
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.63
Napoleon-d'orĭ	9.62
Mărcĭ 100 împ. germane	59.25
Londra 10 Livres sterlinge	120 85

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reinoirea prenumeraţiuneĭ sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa ămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1892.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelaratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelaratŭ
Viena	10.00	8.05		2.15
Budapesta	8.25	1.55	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.14	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.08	1.50	2.12
	4.—	7.15	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		4.07	
Bucia	0.00	0.—		
Ciucia	6.31	9.07	4.53	4.17
Huedin	7.12	9.37	5.32	4.50
Stana	7.29		5.48	
Aghiriş	7.49		6.08	
Gârbău	8.01		6.24	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.42
Cluşiu	8.29	10.37	6.59	5.55
	8.46	11.10	8 20	6.18
Apahida	9.03	11.32	8.45	6.34
Ghiriş	10.08	12.50	10.21	7.34
Cucerdea	10 37	1.25	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.43	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.52	11.26	
Aiudŭ	11.28	2.18	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.40	12.18	(8.38
	12.13		12.58	(8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	(9.48
	2.12		3.03	(9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3.46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de pers.	10.05	(2.09
		11.—	Tr. ac. 5.15	(2.19
Timişŭ		12.26	5.57	3.01
Predealŭ		1.11	6.29	3.31
Bucuresci		8.35	12.10	9.15

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Bucuresci	7.40		8.50	Tr. ac. 4.45
Predealŭ	1.12		5.16	9.12
Timişŭ	1.42		5.57	9.41
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	10.17
	2.48	4.48		7.23
Feldióra	3.19	5.07		8.03
Apaţa	3.40	5.42		8.37
Augustinŭ	3.56	6.09		9.04
Homorodŭ	4.29	6.55		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.23		11.03
Sighişóra	5.54	8.53		11.29
Elisabetopole	6.21	9.31		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.09		12.37
Copşa mică	6 55	10.31		12.53
	6.57	10.47		1.18
Micăsasa		11.06		1.39
Blaşiu	7.31	11.42		2.13
Crăciunelŭ		11.57		2.27
Teiuşŭ	8.—	12.28		2.49
	8.07	1.08	12.54	3.47
Aiudŭ	8.24	1.35	1.23	4.07
Vinţul de sus		2.05	1.51	4.28
Uióra		2.13	2.00	2.34
Cucerdea	8.54	2.31	2.08	4.52
Ghirişŭ	9.23	3.18	3.—	5.26
Apahida		4.45	4.23	6.34
Cluşiu	10.45	5.14	4.48	6.52
	11.01	6.14	5.25	7.40
Nădăşelŭ		6.29	5.43	8.50
Ghîrbău		6.53		8.05
Aghirişŭ		7.02	6.07	8.19
Stana		7.28		8.43
B. Huiedin	12.47	7.53	6.39	9.12
Ciucia		8.31	7.08	9.51
Bucia		8.51		9.56
Bratca	1.26	9.10	7.47	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.13	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.38	11.51
	2.25	11.04	8.43	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.05	2.24
Szolnok	5.23	3.31	11.46	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.50	8.40
Viena	1.55	3.00	7.20	6.20

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budateleoŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budateleoŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.00	8.05	2.15
Budapesta	8.10	1.56	9.30
Szolnok	11.04	4.02	1.05
Aradŭ	3.45	6.57	5.24
	4.30	T. d. per. 2.34	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.54	5.57
Gyorok	5.03	3.34	6.19
Paulişŭ	5.14	3.58	6.30
Radna Lipova	5.32	4.20	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzova	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.35
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicĭca	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	10.00		10 19
Orăştia	10.25		10.50
Şibotŭ	10.44		11.16
Vinţ. de josŭ	11.58		11.44
Alba-Iulia	11.29	7.05	12.06
Teiuşŭ	11.56	7 40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.04		1.39
Alba-Iulia	3.40		2.19
Vinţ. de josŭ	4.58		2.36
Şibotŭ	4.20		3.03
Orăştia	4.42		3.30
Simeria (Piski)	5.43		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicĭca	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.54
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bĕrzova	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.28	7.46
Paulişŭ	9.58	5 50	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	7.01	8.30
Aradŭ	10.46	7.20	8.40
	11.18	8.20	9.05
Szolnok	4.15	11.15	2.21
Budapesta	7.25	1.20	5.50
Viena	6.20	7.20	3.—

Simeria (Piski) Petroşeni

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.23	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	1.21	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	5.58
Vinga	7.32	12.47	6.46
Timişóra	8.42	2.04	7.39

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	8.—	1.11	8.15
Vinga	9.02	2.46	9.46
Aradŭ	9.44	3.50	10.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişu	7.48	10.35	3.40	10.24
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişu

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişu	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.45
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	7.03

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.57	7.10
Şeica-mare	3.31	12.22	7.43
Loamnes	4.15	12.40	8.27
Ocna	4.46	12.50	8.59
Sibiiu	5.10	2.26	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.49	10.17
Ocna	8.02	5.09	10 43
Loamneş	8.30	5 32	11.09
Şeica-mare	9 05	5.59	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.35	8.20	2.41
Ludoş	3 26	9.11	3.27
Oşorheiu	5.07	11.39	5.14
	5.50	12.20	5.3
Regh.-săs.	7.15	1.15	7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.	3 44		3.22
Oşorheiu	5 14	9.35	5.05
	5.20	10.05	5.54
Ludoş	7.—	12.31	7.41
Cucerdea	7 47	1.15	8.25

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.56
Cerna	11.13	5.03	10.08
Hunedóra	11.48	5.38	10.32

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4 46	2.32	7.22
Cerna	5 11	3 —	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrnestĭ

Braşov	8.35	4.55
Zĕrneştĭ	10.28	6.36

Zĕrnesti—Braşov

Zĕrnescĭ	5.00	12.20
Braşov	6.29	1.44

Braşov—Ch.-Oşorheiu.

Braşovŭ	8.50	3.10
Uzonŭ	9.43	4.23
S.-Georgiu	10.32	5.03
C.-Oşorheiu	12.54	7.26

Ch.-Oşorheiu—Braşov.

Ch.Oşorheiu	4.30	2.45
S.-Georgiu	6.53	5.30
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.25	7.26

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU.